

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਗਰੋਵਰ ਜੇ. ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਲਛਮਣ ਦਾਸ-ਸਤ ਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1953 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 165 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

ਭਾਰਤੀ ਆਰਥਿਕਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ (1940 ਦਾ X) — ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਅਤੇ 1958 17— ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡ
—ਕੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ—
ਭਾਰਤੀ ਆਰਥਿਕਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਦਰਖਾਸਤ—
ਆਰਥਿਕਰੇਸ਼ਨ (ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ) ਐਕਟ (1937 ਦਾ VI) - ਕੀ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੁਆਰਾ
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ-ਅਜਿਹਾ ਪੁਰਸਕਾਰ-ਕੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ
ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

-----;
ਫਰਵਰੀ, '11

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਆਰਥਿਕਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਆਰਥਿਕਰੇਸ਼ਨ (ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1937 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵੈਧ ਅਵਾਰਡ ਹੈ। ਅਵਾਰਡ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਵਾਰਡ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਮੂਲ ਕਾਰਨ ਵੱਲ ਵਾਪਸ ਜਾਏ ਬਿਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡ ਜਿਸ ਉੱਤੇ 1937 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਰਥਿਕਰੇਸ਼ਨ (ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ) ਐਕਟ (1937 ਦਾ VI) ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਵਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਆਰਥਿਕਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਜਨੇਵਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 1937 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਦਾਸ ਮਹਿਰਾ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਬਨਾਮ ਫਰਮ ਰਾਮ ਚੰਦ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਨੌਰਸਕੇ ਐਟਲਸ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਲੰਡਨ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ, ਲਿਮਿਟਡ (2), ਓਫੇਨਹੋਮੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਿਮਦ ਹਨੀਫ (3), ਅਤੇ ਜੌਨ ਬੈਟ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਕਨੂਲਾਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ (4), ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਜੇ.ਐਲ. ਕਪੂਰ ਵੱਲੋਂ 23 ਮਾਰਚ, 1955 ਨੂੰ ਕੇਸ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਧਾ ਕਿਸ਼ਨ ਬਵੇਜਾ, ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ 1st ਕਲਾਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਮਿਤੀ 30 ਅਕਤੂਬਰ, 1953 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਿਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇਨਾਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। 9,203-1-6 16 ਜੂਨ 1948 ਤੋਂ 3% 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਫੀਸ ਦੇ ਨਾਲ। 250 (ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰੁਪਏ) ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ।

(1) ਡੀ. ਖੰਨਾ ਅਤੇ ਐੱਨ.ਐੱਨ. ਗੋਸਵਾਮੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

(2) ਸੀ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਭਾਗੀਰਥ ਦਾਸ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.- ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ 27 ਮਈ, 1952 ਨੂੰ ਐਸਈਓਰਗੋਸ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ 1 —^{rh} ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਫਰਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਮ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਆਦਿ ਸਮੇਤ 9,203-1-6 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਐਪ ਪੀਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਸੀ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1952 ਪੰਜਾਬ 34 ਐਫ.ਬੀ
- (2) (1927) (43) TLR 541
- (3) ਏਆਈਆਰ 1922 ਪੀਸੀ 120
- (4) ਏਆਈਆਰ 1926 ਕੇਲ. 938

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਲੱਖਾਂ ਦਾਸ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ
ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਅਪੀਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੈਠੇ

v

ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ। *parmes hri* ਦਾਸ ਦ ਫਰਮ
ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਦਾਸ ਮਹਿਰਾ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ (ਹੁਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਅਤੇ ਫਰਮ ਲਛਮਣ ਦਾਸ-ਸਤ
ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ.ਜ਼. ਪਾਲ (ਅਪੀਲਕਰਤਾ) ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

2 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ 1946, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਮ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਫਰਮ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕੀ
ਕੱਪੜੇ ਦੀਆਂ ਦਸ ਗੱਠਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ
ਸਮਝੌਤਾ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ: -

“ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ
ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਜਾਂ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਕਰਾਚੀ ਵਿਖੇ ਟੁਕੜੇ-ਮਾਲ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ
ਲੱਗੇ ਦੋ ਯੂਰਪੀਅਨ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਹਰੇਕ ਧਿਰ
ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 1940 ਦੇ ਭਾਰਤੀ
ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੰਬਰ X ਦਾ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1947 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ, ਕਿ ਮਾਲ ਭੇਜ
ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 12 ਜੁਲਾਈ, 1947 ਨੂੰ 12,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਬਿੱਲ ਦੇ ਨਾਲ ਡਿਲੀਵਰੀ
ਆਰਡਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਜੋਂ 26,897-4-0। ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ
ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮਾਲ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਦੇਰੀ ਨਾਲ
ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਰਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਤਕਰਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੇ
ਕਰਾਚੀ ਦੇ ਇੱਕ ਵਪਾਰੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਫ. ਗੌਡਬਰਡ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਲਸ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ
ਅਤੇ ਪੁਰ ਚੈਜ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸਾਲਸ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਜਿਹਾ
ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਐਫ. ਗੌਡਬਰਡ ਨੂੰ ਇਕਲੌਤਾ ਸਾਲਸ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 20 ਜਨਵਰੀ, 1948 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਨੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ
ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਗਰੀਮੈਂਟ ਦੀ
ਵੈਧਤਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ।

ਬਿਸ਼ਨ ਨਪਾਇਣ ਜੇ.

071 ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰ. ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲਿਆ ਪਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ (ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਦਾਸ ਮਹਿਰਾ ਅਤੇ

ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ)

(1)। ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼੍ਰੀ ਐੱਫ. ਗੌਡਬਰਡ ਨੇ ਕਰਾਚੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਫਰਮ ਨੇ ਸਾਲਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਨਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਐਨਸੀ ਬਰਗੋਸ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 21 ਫਰਵਰੀ, 1952 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਲਸ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਫਰਮ ਨੇ 24 ਮਾਰਚ, 1952 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸ਼੍ਰੀ ਬਰਗੋਸ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਸ। ਇਕੱਲੇ ਸਾਲਸ ਨੇ ਕਰਾਚੀ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਲਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਸਾਲਸ ਨੇ 27 ਮਈ, 1952 ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਰ ਦਿੱਤਾ

ਕਰਾਚੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਫਰਮ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। 25 ਸਤੰਬਰ, 1952 ਨੂੰ, ਮਹਿਰਾ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ) ਨੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਅਤੇ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ (1) ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਕੋਲ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, (2) ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਹੈ, (3) ਕਿ ਇਕਲੌਤਾ ਸਾਲਸ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ (4) ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਸ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਵਾਰਡ ਵੀ ਅਵੈਧ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਫਰਮ ਨੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ

res judicata ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰ Messrs ™ T .
 ਲਛਮਣ ਦਾਸ-
 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਤ ਪਾਲ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ
 ਰੋਕਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ
 ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਫਰਮ ਦੇ ਦਾਸ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁੜ-ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ
 ਲਈ ਰਲ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਪੀਲ, ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਜੇ

ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪੇਸ਼
 ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਅਵਾਰਡ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਲਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ
 ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ
 ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਫਰਮ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ
 ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਦਿਅਕ ਅਧੀਨ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰੂਪ
 ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ
 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ
 ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ
 ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੈਰਾਨ ਨਾ ਹੋਣ।

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ
 ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਕਰਾਚੀ ਵਿਖੇ ਟੁਕੜੇ-ਮਾਲ ਦੇ
 ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਦੋ ਯੂਰਪੀਅਨ ਸਾਲਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ
 ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਾਲਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਸਾਲ 1946
 ਵਿਚ ਕਰਾਚੀ ਦੇ ਯੂਰਪੀ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤਹਿਤ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ
 ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸੁਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ
 ਕਿ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ
 ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇਸ਼
 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਵਿਵਾਦ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
 ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ। ਜਦੋਂ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ
 ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ ਸੀ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਪਾਇਣ ਜੇ. ਇਸ ਉੱਤੇ, ਕਰਾਚੀ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਨ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੀ

ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਦਾਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼

ਕਰਾਚੀ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲ ਉੱਥੇ ਉਤਰਨਾ ਸੀ। ਅਗਸਤ 1947 ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਕਰਾਚੀ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਸੀ। ਕਰਾਚੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਧੀਨ ਆ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ। ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਦਾਸ ਮਹਿਰਾ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਪੀਰ ਰਾਮ ਚੰਦ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਰਹਿਣਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਕੱਲੇ ਸਾਲਸ (ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਉਹ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਨੇ ਕਰਾਚੀ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸਾਲਸ ਨੇ ਫਿਰ ਕਰਾਚੀ ਵਿਖੇ ਆਪਣਾ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉਥੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਮੋਸ਼ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ (ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1937 ਦੇ ਐਕਟ VI ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਿਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਐਕਟ, ਹਾਲਾਂਕਿ, - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

(1) ਏਆਈਆਰ 1952 ਪੰਜਾਬ 3[^] (ਐਫ.ਬੀ.ਜੇ)

'ਤੇ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਜਨੇਵਾ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਤ ਪਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾਸ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਜਾਂ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣੀ ਜੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਹਨ। ਇਹ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇਸ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਤੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 1937 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਵਾਰਡ 1937 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਵਾਰਡ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਿਛਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਸਿਰਫ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 31(4) ਕੋਲ ਇਸ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਵਿਧੀ ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਰੱਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਪਾਸਿੰਗ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਈ ਸੀ।

ਮੇਸਰਜ਼ ਲਛਮਨ ਦਾਸ
ਸਤਪਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ
ਪਰਮੇਸ਼ਰੀ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ
ਬਿਸ਼ਨ ਨਪਾਇਣ ਜੇ.

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ. ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਅਤੇ 31(4) ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ, ਦਾ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਮ, ਜੇ. p 10V ^i 071 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, 1937 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਅਵਾਰਡ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਜ਼ਮੇਵਾਰੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਵਾਰਡ ਉਸਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟੇ ਅਵਾਰਡ ਉੱਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, — *Norske Atlas Insurance Company Limited ਬਨਾਮ ਲੰਡਨ ਜਨਰਲ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ* (1)। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਡਾਇਸੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 95 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਰਾਹੀਂ। *ਓਫੇਨਹੇਮੀ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਮਹਿਮਦ ਹਨੀਫ* (2) ਵਿਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਦਰਾਸ ਵਿਚ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ *ਜੌਹਨ ਬੈਟ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਕਨੂਲਲ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ* (3) ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਪੁਰਸਕਾਰ

(1) (1927) 43 TLR 541

(2) ਏਆਈਆਰ 1922 ਪੀਸੀ 120

(3) ਏਆਈਆਰ 1926 ਕੈਲ. 938

ਨੂੰ 'ਬੇਨਿਯਮਤਾ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ - ਫੁਜ਼ੈ ਡੈਟ-ਫਰਮ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸਾਡੇ ਲਈ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ।

ਨੋਟਿਸ ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ

ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਾਲਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਬਲਸਨ

ਨਰਮਾ « J - ਇਸ ਲਈ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ 1937 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਮੈਂ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਾਰੀ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਅਵਾਰਡ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਜੋਂ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਰਸ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਸ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨੂੰ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਲੈਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਪੀਲ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਅਤੇ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ।

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਗਰੇਵਰ, ਜੇ.

ਕੇ. ਐਸ. ਕੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

1390

PUNJAB SERIES

[VOL. XI

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ